

Sirató Ildikó

A magyar színjátszás rövid története

A Holnap Kiadó a magyar művészet és művelődéstörténet fejezeteivel foglalkozó, fiataloknak szóló ismeretterjesztő sorozatának részeként jelentette meg 2017.

tünk őrzi, s egy kicsit tudományosan is, ahogy a történészek emlékeznek. Kíváncsiak vagyunk ennek a művészeti ágak történetére, mai élményeink gyökereit keressük, s közben olyan sok minden eszünkbe jut... Mindannyian megtapasztalhatjuk, amit a kutatók úgy fogalmaznak: a színjáték a legősze-

kek láncszemeibe kapaszkodva haladhatunk együtt, néha elkalandozva a régiektől a mai színészekig, előadásokig.”

A magyar színjátszás kezdetétől 21 fejezetre osztva jutunk el Shakespeare ma is érvényes megállapításáig – „Színház az egész világ!” –, valamint a színház és a televízió egymásra hatására. Ez egyben igazolja a kötet hasznosságát is, hiszen még soha nem volt ennyi színházi előadás hazánkban, soha nem jártak ennyien nálunk színházba. A könyv olvasmányos és élményszerű kalauz a színházba járó fiataloknak ahhoz, hogy tudatosabban tudják feldolgozni az előadások tapasztalatait. A könyv feltételezi, hogy az olvasó regényyszerűen fogja végigolvasni, mert a tartalomjegyzék kimaradt.

Nagy érdeme azonban a könyvnek, hogy a végén kilenc oldalon foglalja össze abc-sorrendben a színházi szakkifejezéseket és az idegen szavak magyarozatát. Ezek között több színháztechnikai szakkifejezéssel is találkozunk, mint az Asphaleia-rendszer, black-out, fejjép, forgószínpad, kulissza, rivalda, szcenika, színpadtechnika, szuffita, zsinórpadlás stb. A színjátszás története iránt tovább érdeklődők számára válogatott szakirodalmi jegyzetet ad.

Az értékes és olvasmányos könyvet csak ajánlani tudom a színházakban, művelődési központokban dolgozó színházi műszakiaknak, a kezdő látványtervezőknek, a színházzal foglalkozó műszakiaknak is. Kiegészíti, rendez, kibővíti ismereteiket a színházról.

A kötet – számos illusztrációval – Havas Katalin szerkesztésében a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával a Holnap Kiadó kiadásában jelent meg 2017-ben. Formátuma 197×140 mm, 272 oldal, puha borítóval, a Generál Nyomda, Szeged munkája. ISBN 978 963 349 1461. A kötet ára 3500 Ft.

A sorozat eddig megjelent kötetei: *A magyar festészet története fiataloknak*, *Kis magyar zenetörténet*, *Magyar irodalom fiataloknak*. A sorozat következő – előkészületben lévő – témája a *Magyar film 1.0* lesz.

► Tünde jelmeze a Nemzeti Színház 1937-es *Csongor és Tünde* bemutatójához. Jaschik Almos temperaképe

► A Német Színház pusztulása, 1847. Steinruher rajza, Fuchsthaller Alajos rézmetszete

április 22-én, a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválra.

A kötet szerzője Dr. Sirató Ildikó színház- és irodalomtörténész, az európai és a hazai színháztörténet avatott ismerője, ebben a témában szerezte meg doktori (PhD) tudományos fokozatát, és az Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Tárának vezetője. Mint a bevezetőben írja: „Ez a kötet a magyar színjátszás történetét meséli el, ahogyan közös emlékeze-

► Igazházi szinlapja a Budai Nyári Játékszín 1792. június 5-én tartott előadásához.

szetettebb művészeti ág, s a színház egyúttal társadalmi fórum is. A színház a kultúránk része, személyes és közösségi életünk tükré. De hogy milyen utat járt be a magyar színészet és közönsége a 18. századtól máig, arra izgalmas nyomozás deríthet fényt. Titkok és összefüggé-

Petőfi és a Német Színház leégése

1847. február 2-án Pest népe arra ébredt, hogy ég a színház!

Egy anekdota szerint (ami inkább hamis lehet, mint igaz) Petőfi, aki akkor a Dohány utca elején bérelt lakást, amikor hajnalban meghallotta a hírt, visszakérdezett: melyik színház? Hát, a német. Erre újból a falnak fordult volna, mormogván: „Sorsát senki el nem kerülheti, színházat azért építenek, hogy elégjen.”

4 Meetings, Experiences, Successes (BY IVÁN SZABÓ-JILEK)

SCENI-TECH 2017

5 Successful Theatre Technology Exhibition (BY IVÁN SZABÓ-JILEK)
The Hungarian Society for Theatre Technology organized its annual event in May. Theatre professionals of the Hungarian language area attended this exhibition of theatre technology companies, international conference and meeting of technical theatre managers. General Assembly of the Society elected its new Executive Committee.

8 Electric Chain Hoist in the Theatre World – No-Go or Innovation? (BY KLAUS WEBER – JDR)

10 Reconstruction of the State Opera “Unter den Linden” in Berlin (BY ERWIN PAPST - WAAGNER-BIRO AUSTRIA)
Stage machinery works of the reconstruction that has been in progress for years.

13 Dataton Watchout Multidisplay (BY PÉTER FLASKA)
This presentation software offers unlimited opportunities for editing media content.

WE PRESENT

15 Charmed by Sound (BY IVÁN SZABÓ-JILEK)
Chief Engineer Gergely Lakatos, who was in charge of the reconstruction of the Liszt Academy and who is Head of the Department of Audio-Visual and Theatre Technology, has been elected President of HSTT at the session of the General Assembly.

FAUST IN THE EIFFEL HALL

21 Become involved in the Vision (BY TÜNDE TAXNER)
The Romanian director Silviu Purcărete’s production of FAUST, played with worldwide acclaim, was performed in an abandoned industrial plant in Budapest. This performance shocked the Hungarian theatre world.

SCENERY DESIGN

25 Stage and Costume designer Viktória Nagy (BY IMRE KÁRPÁTI)

NEWS FROM HUNGARY

29 „Gramophone show” in the Opera Festival (BY KLÁRA DOBOS)
Unique concert in the Opera Festival in Miskolc with Bakelite discs and 100 gramophones.

CONGRATULATIONS

31 Várkonyi Award of Honour has been granted to Judit Sütő (BY IMRE KÁRPÁTI)
Tailor of the Theatre Vig

33 Csörsz Khell receives the Hevesi Award (BY IMRE KÁRPÁTI)
The famous scenery designer, architect, graphic artist, stage and costume designer.

EXHIBITIONS

35 Exhibition of Helmut Stürmer in the Zikkurat (BY IMRE KÁRPÁTI)
Scenery designs of the Romanian Stage and Costume designer created with inexhaustible fantasy.

36 „Imre Kálmán belongs to Hungary also!” (BY GÁBOR MIKITA)
The Miskolc Actors Museum was on tour in the Theatre Museum of Bahrushin in Moscow.

SECURITY AND EDUCATION

37 A profession where the lives of others are at risk (BY PÉTER FEKETE)
For performing art productions, the technical staff assumes liability. Well-educated technical professionals are needed.

NEWS FROM ABROAD

39 The ONE Grand Show – at Friedrichstadt-Palast in Berlin

40 Lakeside Giga-Arena (BY GÁBOR MIKITA)
Puccini Festival Theater in Torre del Lago.

STAGE | SET | SCENERY 2017

41 Experience gained in Berlin (BY NORBERT HORVÁTH)

STAGE CRAFTS SPEAKING

43 Urgent tasks (BY JÁNOS SCHMIDT)
Increase of wages of technical staff in theatres and updating of labour regulations are indispensable.

OISTAT 2017

46 WSD 2017 and OISTAT World Congress (BY SÁNDOR BÖRÖCZ)
WSD Competition organized for the fourth time in Taiwan was a great success – thanks also to Hungarian designers. Scenofest, TAP and TIP applications turned the abundant offerings into a festival.

51 Taiwan, WSD – unparalleled experience (BY ZOLTÁN EGYED)

53 Successful Hungarian participation in the Technical Invention Prize Competition (BY ZOLTÁN VAMOS)

PORTRAIT GALLERY

57 Stage crew members of the National Theatre in Győr

TECHNOLOGY NOVELTIES

58 of Lisys-Project – Elimex – Fullrange

THEATRE MANAGEMENT

60 Rely on Mr. Vörös, he knows what shall be done (DR. SÁNDOR VENCZEL)

NEW BOOKS

63 Artistic courses in Stage Design (BY IMRE KÁRPÁTI)
Book about splendid sceneries and successful space creators.

64 Built magic (BY IVÁN SZABÓ-JILEK)
Life and art of stage designer Attila Csikós.

65 Short history of Hungarian Acting (BY IVÁN SZABÓ-JILEK)
Popular scientific book of Dr. Ildikó Sirató.

HIRDETŐINK

AudMax	67. o.	Lisys-Project Kft.	45. o.
AVL Trade Kft.	56. o.	Luminis Kft.	58. o.
Bosch Rexroth Kft.	2. o.	Pelyhe & Társa Kft.	39. o.
Chromasound Kft.	30. o.	Pelyhe & Társa Kft.	59. o.
Chromasound Kft.	62. o.	Roland East Europe Kft.	38. o.
Elimex Kft.	14. o.	Színpad- és Emelőgéptechnika Kft.	9. o.
Fullrage Kft.	44. o.	Sceni-tech 2017	68. o.
Gerriets Austria CEE GmbH.	27. o.	Tüchler GmbH	11. o.
Gépbér Színpad Kft.	20. o.	Tüchler GmbH	28. o.
INTERTON Group	43. o.	Tüchler GmbH	41. o.

dLIVE

CClass

35%-kal kompaktabb, 100% dLive

Fedezd fel a digitális keverők következő generációját a dLive 96kHz-es XCVI processzállásával, valamint az intuitív Harmony UI és DEEP plug-in-ekkel.

Új, kompakt kategória.

3 új felület és MixRack

Tartozék 19" beépítőkeret a C1500 felülethez

128 bejárat / 16 effektív / 64 konfigurálható busz

Optionális Dante, Waves, MADI + Optical kártyák

Teljes dLive-rendszer - applikációk, szoftverek, kiegészítők és távvezérlés

ALLEN & HEATH

WWW.ALLEN-HEATH.COM/DLIVE

ADMAX

WWW.AUDMAX.HU

Sceni-Tech 2017

